

การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Academic Affairs Administration as Perceived by Teachers of Southern Special Education Center, Special Education Bureau

วราภรณ์ จิตชาญวิชัย¹, อัจฉรา ธรรมาภรณ์²

ประชา ฤชชุตกุล³, สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี⁴

^{1,2,3} วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้, ⁴มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Waraporn Jitchanwichai¹, Achara Thummarpon²,

Pracha Reuchutakul³, Supattara Pusitrattanavalee⁴

^{1,2,3}Southern College Of Technology, ⁴Mahamakut Buddhist University
Corresponding Author, E-Mail: Wara.1020@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูตามตัวแปรอิสระ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจำนวน 217 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .984 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) ครูที่เพศ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิทยฐานะแตกต่างกัน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารเพศต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ 3) ข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารต้องมีความรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ จัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ นิเทศกำกับ ติดตามงาน พัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ พัฒนาการความรู้ให้กับครู และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ชุมชน ภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ สนับสนุนให้ชุมชนมีความรู้ ฟังพาทนเองได้ และต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

* วันที่รับบทความ : 23 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 4 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 5 ตุลาคม 2565

Received: September 23, 2022; Revised: October 4, 2022; Accepted: October 5, 2022

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ศูนย์การศึกษาพิเศษ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstracts

The objectives of this research were to 1) investigate academic affairs administration of school administrators as perceived by teachers in relevance to independent variables, 2) to compare administrators' academic affairs administration as perceived in relevance to independent variables and 3) to examine problems along with suggestions on academic affairs administration. A sample of 217 teachers from Southern Special Education Center under the Bureau of Special Education was obtained by using stratified random sampling methods. The data gathering instrument was questionnaire with the reliability coefficient of .984. The statistical data analysis was descriptive statistics and one-way ANOVA.

The findings revealed that 1) the teachers' overall perceptions of their administrators' academic affairs administration were found at good levels. 2) Teachers with different genders, education levels, and academic standings had no differences in their perceptions toward their administrators' academic affairs administration. However, teachers with different work experiences, administrators of different academic standings and teachers whose administrators were of different genders had different perceptions with a statistical significance at .05 and .01 levels. 3) It was suggested that administrators become academic leaders knowledgeable of systematic academic affairs administration, supervising and following up tasks, developing teachers' knowledge, collaborating with other sectors, communities, network partners so as to encourage participation in education management for children with disabilities, promoting self-reliant communities as well as enhancing services that correspond to current situations.

Keywords: Academic Affairs Administration; School; Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณภาพ ซึ่งตรงกับวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีเป้าหมายการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันได้รับโอกาสและการบริหารทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม มีระบบบริหารการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 78-81)

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา มุ่งพัฒนาคนในสังคมและประเทศชาติให้มีคุณภาพ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติได้ด้วย (ทรงพล เจริญคำ, 2562 : 23) ในปัจจุบันการบริหารและการจัดการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ แนวทางการบริหาร เน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 98) มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถคนพิการให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ให้การศึกษาอบรมให้รู้จักสิทธิ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี มีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม และมุ่งพัฒนาศักยภาพให้มีคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละศูนย์การศึกษาพิเศษ นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านผู้เรียนสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เห็นด้วยว่าการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในองค์ประกอบด้านงานหลักสูตร ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน และด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อ ตามสมมติฐานการวิจัย คือการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูแตกต่างกันตามตัวแปรของครู เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะครู และตัวแปรของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร และวิทยฐานะของผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อนำความคิดเห็นของครู ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ ตามตัวแปรของครู ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะครู และตัวแปรของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร และวิทยฐานะของผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ระเบียบวิธีการวิจัย

การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรในการวิจัย คือ ครูสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ 14 จังหวัด ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 492 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของจังหวัด แล้วสุ่มอย่างง่ายแบบจับสลากรายชื่อ (Proportional stratified sampling) ตามจำนวนประชากรของครูแต่ละจังหวัด

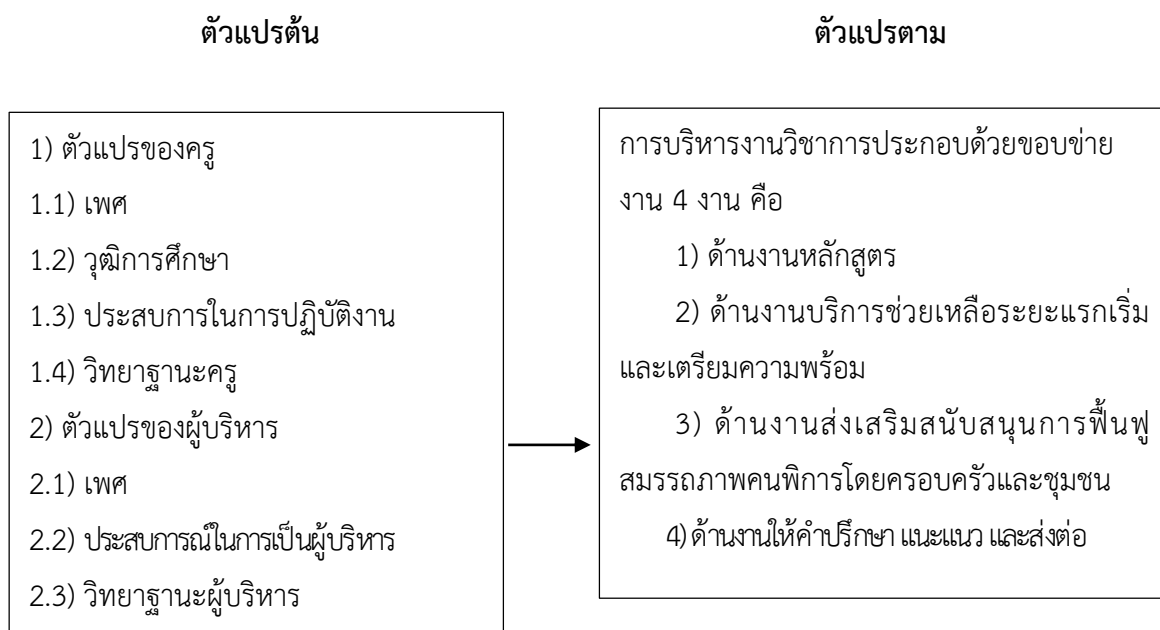
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ทัศนะของครูต่อการบริหารวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ใน 4 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตร ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน และ ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 จำนวน 46 ข้อ และ ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา รายด้านระหว่าง .946 ถึง .969 และทั้งฉบับ .984

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำแบบสอบถามผ่านระบบ Google form ส่งแบบสอบถามผ่านทางระบบ E-Office ของศูนย์การศึกษาพิเศษ 14 จังหวัด มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.03

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD และ วิเคราะห์ข้อมูลจากการแบบสอบถามปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.48 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 2 ด้าน โดยด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม รองลงมาคือ ด้านงานหลักสูตร ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน และด้านที่มีระดับต่ำสุด คือด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อ ตามลำดับ

2) ครูที่เพศ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ข้อเสนอแนะ คือผู้บริหารต้องมีความรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ จัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ นิเทศกำกับติดตามงาน พัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ พัฒนาองค์ความรู้ให้กับครู และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ชุมชน ภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ สนับสนุนให้ชุมชนมีความรู้ พึ่งพาตนเองได้ และต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}= 4.48, S.D. = 0.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 2 ด้าน คือ ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม และด้านงานหลักสูตร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ มุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาภายใต้การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 7 ขั้นตอน แก่นักเรียนพิการที่มาขอรับบริการฟื้นฟูเตรียมความพร้อมในทุกรูปแบบการให้บริการ เพื่อการพัฒนาศักยภาพให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษา กำหนด โดยต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงาน ชุมชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของนัสเซอร์อาลี เกป็น (2562 : 63) พบว่าโดยภาพรวมประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนอันซอเรียะห์อัดดีนีเยห์ จังหวัดสตูล อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประสิทธิภาพในการบริหารด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้วิจัยขออภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านงานหลักสูตร พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}= 4.50, S.D. = .493$) พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}= 4.58, S.D. = .589$) คือ การดำเนินการประชุมผู้ใช้หลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือ ($\bar{x}= 4.46, S.D. = .593$) การให้คำปรึกษา ในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับประเภทความพิการทางการศึกษา

1.2 ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}= 4.55, S.D. = .452$) พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}= 4.66, S.D. = .521$) คือ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)/แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)/แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด ($\bar{x}= 4.48, S.D. = .565$) คือ การวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล/แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ ศิริเชียงใหม่, พันธุ์ นาคบุญ และจิรัฐ ภูเจริญ (2563 : 198) ที่พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของหน่วยบริการอำเภอ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก บ่งชี้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามุ่งปฏิบัติตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในการจัดบริการด้านการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อม เพื่อให้นักเรียนพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด

1.3 ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}= 4.45, S.D. = .467$) พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}= 4.64, S.D. = .504$) คือ การสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแก่คนพิการ ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด ($\bar{x}= 4.33, S.D. = .589$) คือการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน รวบรวมข้อมูลคนพิการอาสาสมัครและชุมชน

1.4 ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}= 4.40, S.D. = .551$) พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}= 4.46, S.D. = .564$) คือ การประเมินคัดกรองคนพิการเพื่อส่งต่อไปรับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการที่บ้าน ทางด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม หรือเตรียมทักษะพื้นฐานอาชีพ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล ประสงค์สุข (2559 : 725-732) พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศและการแนะแนวการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีเป้าหมายเพื่อส่งต่อให้นักเรียนได้รับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพสำหรับคนพิการ พร้อมทั้งดำเนินการจัดการบริการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Service) ให้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ผลการเปรียบเทียบครูที่เพศ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตร ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและ ชุมชน ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ การทำงานน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียม ความพร้อม สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

2.4 ครูที่มีวิทยฐานะแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตร ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและ ชุมชน และด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี มีเสน (2564 : 78) พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามทัศนคติของครู ตามตัวแปรตำแหน่ง/วิทยฐานะ โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่าง แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันต่างก็รับรู้ต่อการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา และได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของหัวหน้างานในโครงสร้างการบริหารงาน วิชาการ และฝ่ายสนับสนุนงานตามโครงสร้างอื่น ๆ เพื่อร่วมกันรับผิดชอบและพัฒนางานให้บรรลุตามพันธกิจ และกลยุทธ์ รวมทั้งเป้าหมายคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยไม่มีการนำวิทยฐานะ มาตัดสินการรับผิดชอบงานและต่างก็มีหน้าที่ในการการพัฒนาศักยภาพตนเองให้สนองต่อการพัฒนาผู้เรียน และงานที่ได้รับมอบหมาย

2.5 ครูที่มีผู้บริหารเพศชายมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษในภาพรวมและด้านงานหลักสูตร ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำและการส่งต่อ สูงกว่าครูที่มีผู้บริหารเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีผู้บริหารเพศชายมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม และด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน สูงกว่าครูที่มีผู้บริหารเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีผู้บริหารเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเพศมีผลต่อการแสดงออกของบุคลิกภาพและอารมณ์ การตัดสินใจ

2.6 ครูที่มีผู้บริหารมีประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร 5 – 10 ปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีผู้บริหารมีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีผู้บริหารมีประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร 5 – 10 ปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำและส่งต่อ สูงกว่าครูที่มีผู้บริหารมีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของกชพรพรรณ สุทธิศิริรัฐพงศ์ (2562 : 61) พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วงระหว่าง 5–10ปี เป็นช่วงที่ผ่านการมีประสบการณ์ในการบริหาร และเป็นช่วงวัยที่ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา การบริหารส่งผลให้ครูที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วงระหว่าง 5–10ปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีผู้บริหารมีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารมากกว่า 10ปีและน้อยกว่า 5 ปี เพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจะแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.7 ครูที่มีผู้บริหารวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่ามีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการในด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม สูงกว่าครูที่มีผู้บริหารวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีผู้บริหารวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่ามีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมและในด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำและการส่งต่อ สูงกว่าวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีวิทยฐานะแตกต่างกันจะมีการบริหารงานภายในที่มีลักษณะแตกต่างกันได้ และด้วยข้อตกลงในการพัฒนางานตามวิทยฐานะของผู้บริหารที่มีข้อกำหนดในแต่ละวิทยฐานะแตกต่างกัน สอดคล้องกับคู่มือหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ว 10 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2564 เพื่อให้มี แนว

ทางการประเมินตามหลักเกณฑ์ และเพื่อขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ด้านที่ 1 ด้านทักษะ การวางแผน พัฒนาสถานศึกษา กลยุทธ์ การใช้เครื่องมือหรือนวัตกรรมทางการบริหาร ด้านที่ 2 ด้านผลลัพธ์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา และด้านที่ 3 ด้านผลงานทางวิชาการ

3. ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้แก่

สถานศึกษาควรพัฒนาองค์ความรู้ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสู่การจัดบริการด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิการอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดศักยภาพในการดูแลโดยครอบครัวและชุมชน ครูควรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และการส่งต่อ และจัดให้มีนักสหวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการให้คำปรึกษาให้ข้อมูลกับผู้ปกครอง และพัฒนาการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านที่เป็นระบบชัดเจน เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนำข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการใน 1) ด้านงานหลักสูตร 2) ด้านงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม 3) ด้านงานส่งเสริมสนับสนุน การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 4) ด้านงานให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาในสังกัดตามบริบทของแต่ละ ศูนย์การศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ นิเทศกำกับติดตามงาน พัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ พัฒนาองค์ความรู้ให้กับครู และประสานความร่วมมือ กับหน่วยงาน ชุมชน ภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ สนับสนุนให้ ชุมชนมีความรู้ พึ่งพาตนเองได้ และต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาและการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษและ ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกด้วยวิธีการ Focus Group เพื่อจัดทำแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษนำไปสู่การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- โกศล ประสงค์สุข. (2559). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. นครราชสีมา.
- ชูศักดิ์ ศิริเชียงใหม่, พันัส นาคบุญ และจิรุตต์ ภูเจริญ. (2563). สภาพการบริหารงานวิชาการของ หน่วยบริการ อำเภอศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและการบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นัสเซอร์อาลี เกป็น. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอันซอเรียห์อัดดีนียะห์ จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.